

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/113/2024
Identifikačné číslo spisu:	6118342619
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6118342619.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Y. L., narodeného XX. Y. XXXX, M. - Y. B., F. XXXX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Matúšom Lemešom, Košice - mestská časť Staré Mesto, Kuzmányho 29, proti žalovanému C. G. L., narodenému XX. L. XXXX, M., Y. M.-T. XX, E. E., zastúpenému splnomocnenkyňou Advokátska kancelária JUDr. Alena Výskočilová, s.r.o., Bratislava, Banskobystrická 6, IČO: 36 808 539, o zaplatenie 86 400 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 22C/71/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. októbra 2022 sp. zn. 9Co/57/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 27. októbra 2022 sp. zn. 9Co/57/2021 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom z 21. decembra 2020 č. k. 22C/71/2018-730 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanému domáhal vydania bezdôvodného obohatenia v sume 86 400 eur spolu s úrokom z omeškania; žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozsudok právne zdôvodnil ustanoveniami § 100 ods. 1, § 101, § 107 ods. 1, § 415, § 451 ods. 1 a 2, § 456, § 457, § 458 ods. 1 až 3, § 488 a § 657 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Vecne dôvodil, že medzi stranami nebolo sporné, že na základe trvalého príkazu boli z účtu žalobcu na účet žalovaného odčerpané finančné prostriedky v celkovej sume 86 400 eur. Sporným zostalo, či predmetné platby prijal žalovaný bez právneho dôvodu alebo mu boli zo strany žalobcu zasielané ako splátky pôžičiek (ako tvrdil žalovaný) a tiež bolo sporným aj to, kto zadal banke trvalý príkaz na prevádzanie týchto platieb. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že žalobca bol od 2. novembra 2015 v pracovnom pomere vo funkcii konzultanta v spoločnosti Z., R..F., v ktorej je žalovaný (strýko žalobcu) členom predstavenstva. Následne uzatvoril 14. novembra 2015 žalobca dohodu o aktivácii služieb Č. elektronického bankovníctva, v zmysle ktorej autorizáciu transakcií vykonáva oprávnená osoba SMS kľúčom (autorizačným kódom), pričom správa s SMS kľúčom mala byť zasielaná na telefónne číslo žalovaného. Žalobca tvrdil, že pri uzatvorení zmluvy o zriadení účtu v Č.F., R..F., R. M., bol prítomný aj žalovaný, ktorý pri vyplňaní údajov k dohode o elektronickom

bankovníctve zadal svoje telefónne číslo na zasielanie autorizačného kódu a po odchode z banky odobral žalobcovi prístupové údaje na vstup do internetbankingu, pričom následne cez internetbanking zadal trvalý príkaz, na základe ktorého z účtu žalobcu odchádzala každý mesiac suma 4 800 eur počnúc decembrom 2015. Súd prvej inštancie konštatoval, že ohľadne týchto svojich tvrdení žalobca neunesol dôkazné bremeno a vzhľadom na okolnosť, že na zadanie trvalého príkazu v internetbankingu je oprávnený majiteľ účtu, ktorému banka poskytla prístupové údaje do internetbankingu, dospel k záveru, že trvalý príkaz mohol zadať len žalobca ako vlastník účtu. Rovnako žalobca mohol zadať e-mailové konto žalovaného na zasielanie výpisov z účtu, pričom účelom bolo zrejme vytvoriť prehľad o zasielaných platbách. Aj v prípade, ak by skutočne žalovaný odobral žalobcovi prístupové údaje k účtu, žalobcovi nič nebránilo požiadať banku o nové prístupové údaje. Napriek pozitívnym rodinným vzťahom bolo pre súd ťažko uveriteľné, že by žalobca, ako dospelá osoba spôsobilá na právne úkony, umožnil žalovanému zadať svoje telefónne číslo do dohody o elektronickom bankovníctve za účelom zasielania autorizačného kódu potrebného pre prístup do internetbankingu žalobcu, a žeby žalobca po dobu piatich mesiacov, t. j. od novembra 2015 do apríla 2016, kedy podľa svojich slov opätovne získal prístup k účtu, sa nezaujímal o stav na svojom osobnom účte, na ktorý mu mala chodiť výplata, t. j. jeho jediný príjem v danom období. Aj v prípade, žeby bolo pravdivé tvrdenie, že žalovaný zobral žalobcovi prístupové údaje k účtu a sám zadal trvalý príkaz na zasielanie sumy 4 800 eur na svoj účet, je nepredstaviteľné, aby po údajnom znovuzískaní prístupu k svojmu účtu žalobca nechal naďalej dobrovoľne odčerpávať peňažné prostriedky zo svojho účtu na účet žalovaného bez toho, aby medzi nimi bola nejaká interná dohoda. Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že medzi stranami sporu existoval nejaký vzájomný záväzkový vzťah, pravdepodobne súvisiaci s existenciou pracovného pomeru žalobcu v spoločnosti Z., R..F.. a vyplácaním vysokého príjmu a odmien, z ktorých časť žalobca odovzdával žalovanému. Pokiaľ išlo o obranu žalovaného, že platby prichádzajúce na jeho účet z účtu žalobcu predstavovali vrátenie splátok pôžičiek, ktoré žalobcovi v priebehu niekoľkých rokov opakovane poskytoval, súd prvej inštancie považoval za preukázanú len existenciu jednej pôžičky vo výške 25 000 eur, ktorú žalobca ani nerozporoval a jej splatenie preukázal detailom obratu z 11. augusta 2015; existencia ostatných pôžičiek v konaní preukázaná nebola. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie právne odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a vecne úspechom žalovaného v spore v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 27. októbra 2022 sp. zn. 9Co/57/2021 podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Potvrdenie rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Uviedol, že z hľadiska správneho právneho posúdenia uplatneného nároku je rozhodujúcim zistenie, či žalovanému vznikol na úkor žalobcu majetkový prospech, pričom dôkazné bremeno v prípade tvrdenia o existencii bezdôvodného obohatenia spočívalo na žalobcovi. Tvrdenia žalobcu, že finančné prostriedky z jeho účtu na účet žalovaného boli zasielané bez právneho dôvodu a že žalovaný mu odobral prístupové údaje na vstup do internetbankingu a zadal na jeho účte trvalý príkaz na zasielanie mesačnej platby vo výške 4 800 eur na svoj účet, žalovaný v rámci procesnej obrany poprel a tvrdil, že suma 4 800 eur predstavovala dohodnutú mesačnú splátku v minulosti poskytnutých finančných prostriedkov žalobcovi. Žalovaný teda v súlade s § 151 CSP účinne poprel skutkové tvrdenia žalobcu, uviedol vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach a tieto preukázal listinnými dôkazmi (potvrdenie o hotovostnom vklade z 11. júna 2013, e-mail žalobcu adresovaný žalovanému týkajúci sa pôžičky z 10. júna 2013, bankový výpis z účtu žalobcu za mesiac marec 2017, potvrdenie z Z. V., R..F.. z 28. januára 2020 a 25. septembra 2019, výbery z E., čestné vyhlásenia L. M. a R. V. z 24. januára 2020, účtovné závierky spoločnosti B. M..F.. k 31. decembru rokov 2015 až 2018), čím došlo k presunu bremena tvrdenia a dôkazného bremena zo žalovaného na žalobcu, ktorý mal prinajmenšom vyvrátiť skutkové tvrdenia žalovaného (čo sa mu sčasti podarilo ohľadne poskytnutia pôžičky) alebo uviesť ďalšie rozhodujúce skutočnosti na podporu svojich tvrdení a preukázať ich novými dôkazmi, čo však neurobil a jeho tvrdenia o bezdôvodnom obohatení žalovaného zostali iba v rovine nepodložených tvrdení. Za nedôvodné považoval odvolací súd námietky žalobcu o prekvapivom rozhodnutí. Súd prvej inštancie nezaložil svoje rozhodnutie na odlišnom právnom posúdení, aké bolo súdom oboznámené v rámci postupu podľa § 181

ods. 2 CSP. Súd nevyslovil, že žalobe mieni vyhovieť, a preto nie je pravdou, že žalobcovi znemožnil realizovať jeho procesné práva. Za irrelevantné považoval aj námietky žalobcu o nevykonaní navrhnutých dôkazov, keďže z obsahu spisu vyplýva, že listinné dôkazy predložené žalobcom do spisu (č. l. 334, 424 a 425 spisu) boli na pojednávaní konanom 30. novembra 2020 (č. l. 721 spisu) riadne vykonané. Pokiaľ sa v odpovedi Č., R..F.. ohľadne poskytnutia kamerových záznamov a IP adries uvádza, že ich na požiadanie poskytne policajnému zboru alebo príslušnému súdu, k tomu odvolací súd uviedol, že vykonanie takých dôkazov žalobca v konaní nenavrhol a súd prvej inštancie tieto dôkazy bez návrhu vykonať nemohol. Za nedôvodnú považoval odvolací súd námietku, že ak súd prvej inštancie dospel k záveru o existencii dohody medzi stranami sporu, musel tiež dospieť k záveru o jej platnosti. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (odseky 1.13. a 1.14.) vyplýva, že považoval dohodu medzi žalobcom a žalovaným za platnú a ani odvolací súd nezistil dôvody neplatnosti takejto dohody v zmysle § 39 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podľa odvolacieho súdu vykonané dokazovanie naznačuje, že žalobca s takouto dohodou v čase, keď bol zamestnaný v spoločnosti Z., R..F., súhlasil z dôvodu poberania vysokého príjmu, resp. odmien zo strany zamestnávateľa a začal ju spochybňovať až spätne po ukončení svojho pracovného pomeru, keď stratil svoje finančné výhody. Takéto konanie žalobcu odvolací súd hodnotil ako zisťné a nepoctivé, odporujúce duchu a účelu zákona. Pokiaľ žalobca upriamil pozornosť na medializovaný prípad riaditeľky základnej školy v P., ktorá sa podľa obžaloby dopustila trestného činu tým, že počas takmer troch rokov nútila štyri učiteľky odovzdávať jej časť z ich mzdy, odvolací súd konštatoval, že nejde o analogický prípad, pretože medzi riaditeľkou a učiteľkami nebola uzatvorená žiadna dohoda o poskytnutí financií. Navyše, v popísanom prípade išlo o finančné prostriedky vyplácané z verejných zdrojov, na ktoré riaditeľka nemala žiaden nárok, v prejednávanej veci je však žalovaný akcionárom zamestnávateľa žalobcu a ako spoluvlastník akciovej spoločnosti mal na finančné prostriedky dosah prostredníctvom vlastníctva jej akcií. Odvolací súd dal tiež do pozornosti starorímsku zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria len bdelym), ktorou sa žalobca pri spravovaní svojho účtu a financií neriadil, preto musí znášať dôsledky svojho konania. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania právne odôvodnil ustanovením § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a vecne plným úspechom žalovaného v odvolacom konaní.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj len „dovolateľ“) dovolanie. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) CSP, t. j. nesprávnym procesným postupom súdu znemožňujúcim strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, i keď tento bol arbitrárny, nepreskúmateľný a v neposlednom rade prekvapivý, pričom tieto vady vo svojom rozhodnutí nijako neodstránil a na odvolacie námietky vôbec nereflektoval. Súd prvej inštancie na úvodnom pojednávaní 4. decembra 2019 v nadväznosti na § 181 ods. 2 CSP určil, že medzi stranami je sporné, či mesačnými platbami z účtu žalobcu v celkovej výške 86 400 eur sa žalovaný bezdôvodne obohatil alebo išlo o splátky pôžičiek. V nadväznosti na to sa teda v konaní dokazovalo, či žalovaný tvrdenú pôžičku žalobcovi skutočne poskytol, pričom súd prvej inštancie dospel k záveru, že poskytnutie pôžičiek v sume prevyšujúcej 230 000 eur nebolo preukázané. Napriek tomu však neočakávane žalobu zamietol. Prekvapivým tiež bolo konštatovanie, že medzi stranami „zrejme“ existoval iný titul (vzájomný záväzkový vzťah), ktorý pravdepodobne súvisel s existenciou pracovného pomeru žalobcu v spoločnosti Z., R..F.. Súd prvej inštancie teda „našiel“ titul sumy prevyšujúcej 230 000 eur, ktorý netvrdil ani žalovaný, ani žalobca. Nie je pritom zrejmé, čo malo byť predmetom takejto dohody, jej existenciu súd prvej inštancie nevyvodil zo žiadnych relevantných dôkazov, len ju prezumuje, hoci v rozpore s postojom sporových strán. Jeho závery nekriticky prijal odvolací súd, ktorý údajnú dohodu tiež len prezumuje, keď uvádza že vykonané dokazovanie „naznačuje“, že žalobca s takouto dohodou súhlasil (bod 16.1. rozsudku odvolacieho súdu). Na otázku platnosti súdom tvrdenej dohody žalobca nedostal spoľahlivú odpoveď. Ak súdy obsah dohody nepoznajú, ako mohli dospieť k záveru, že tento obsah nie je v rozpore s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka? Nesúhlasil s konštatovaním odvolacieho súdu, že v prejednávanej veci nie je daná analógia s medializovaným prípadom trestne stíhanej riaditeľky v P.. Analógia spočíva predsa v tom, že tak ako bolo nelegitímne, nemorálne a priečiace sa dobrým mravom, že sa riaditeľka obohacovala z miezd svojich zamestnancov, v rovnakej situácii sa ocitol aj žalobca, z ktorého príjmu zo

mzdy sa bezdôvodne obohacoval žalovaný. Žalobca namietal postup odvolacieho súdu, ktorý najprv vytýčil pojednávanie na deň 8. septembra 2022, uznesením zo 6. septembra 2022 ho odročil na neurčito s tým, že na nový termín budú právni zástupcovia strán sporu opätovne predvolávaní, avšak následne vo veci meritórne rozhodol bez potreby pojednávania. Ak odvolací súd spočiatku považoval za potrebné vec prejednať na pojednávaní, čo sa zmenilo, že napokon rozhodol len tzv. „od stola“? Tento postup vzbudzuje u žalobcu dôvodne pochybnosti o zákonnosti postupu súdu v odvolacom konaní, keď navyše aj samotné rozhodnutie je nezrozumiteľné a arbitrárne, čo je v rozpore s právom na spravodlivý proces.

4. Žalovaný sa vo vyjadrení k dovolaniu stotožnil s napadnutým rozhodnutím. Námietky žalobcu voči arbitrárnosti rozhodnutia považoval za účelové a uviedol, že žalobca neunesol v konaní dôkazné bremeno. Navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

5. Žalobca zotrval na dovolacom návrhu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spisania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Žalobca vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, hoci niektoré námietky smerujú k nesprávnemu právnomu posúdeniu.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní (pred odvolacím súdom) došlo k nim tvrdenej vade zmätočnosti.

11. Pojemným znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym

poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

12. Dovolateľ namietal, že odvolací súd najprv vytýčil pojednávanie na 8. septembra 2022, uznesením zo 6. septembra 2022 ho odročil na neurčito s tým, že na nový termín budú právni zástupcovia strán sporu opätovne predvolávaní, avšak následne vo veci meritorne rozhodol bez potreby pojednávania. Rozhodnutie považoval za prekvapivé, arbitrárne.

13. Pokiaľ ide o namietanú arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, vymedzenie dovolacieho dôvodu dovolateľom podľa § 420 písm. f) CSP bolo priveľmi všeobecné na to, aby mohlo byť podkladom pre dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ má nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočívať v tom, že sa nevysporiadal s niektorou podstatnou odvolacou námietkou, musí dovolateľ v dovolaní uviesť, o ktorú konkrétnu odvolaciu námietku išlo a prečo ju považuje za podstatnú pre rozhodnutie vo veci. Dovolací súd nemôže vykonávať komplexný prieskum všetkých odvolacích námietok (de facto nové odvolacie konanie).

14. Vo vzťahu k ďalšej dovolacej námietke najvyšší súd uvádza nasledovné.

15. Podľa § 219 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

16. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

17. V danom prípade je nepochybné, že odvolací súd vo veci nariadil pojednávanie na 8. septembra 2022 s uvedením „Súd považuje za potrebné Vás v tomto konaní vypočuť“. Predvolanie doručoval právnym zástupcom strán sporu. Na základe žiadosti o odročenie pojednávania právnej zástupkyne žalovaného odvolací súd uznesením pojednávanie odročil s tým, že právni zástupcovia budú na nový termín opätovne volaní (uvedené vo výroku uznesenia). Následne bol postupom podľa § 219 ods. 3 CSP vyhlásený rozsudok (napadnutý dovolaním) bez nariadenia pojednávania.

18. Povinnosť verejného vyhlásenia rozsudku je bezvýnimčná a verejné vyhlásenie rozsudku patrí k ústavným princípom právneho štátu. Prítomnosť strany na vyhlásení rozsudku je ponímaná ako právo, nie ako povinnosť.

19. K imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty, zahŕňajúci aj ochranu legálne nadobudnutých a legitímnych očakávaní (PL. ÚS 17/2014, PL. ÚS 53/2015).

20. Materiálny právny štát sa nezakladá na zdanlivom dodržiavaní práva či na formálnom rešpektovaní jeho obsahu spôsobom, ktorý predstiera súlad právne významných skutočností s právnym poriadkom. Podstata materiálneho právneho štátu spočíva v uvádzaní platného práva do súladu so základnými hodnotami demokraticky usporiadanej spoločnosti a následne v dôslednom uplatňovaní platného práva bez výnimiek založených na účelových dôvodoch (PL. ÚS 17/08).

21. Je zjavné, že vzhľadom na obsah uznesenia o odročení pojednávania strana sporu mala dôvod očakávať, že rozhodnutie bude vyhlásené na pojednávaní, keď odvolací súd zrejme považoval za potrebné zopakovať dokazovanie, a preto vytýčil pojednávanie, ktoré bolo neskôr na žiadosť odročené s tým, že právni zástupcovia budú opätovne volaní. Hoci bol odvolacím súdom formálne dodržané ust. § 219 ods. 3 CSP, strana sporu, resp. jej právny zástupca nemal dôvod sledovať oznámenie súdu o verejnom vyhlásení rozsudku. Preto je potrebné konštatovať, že označený postup odvolacieho súdu je prekvapivý a došlo ním k porušeniu ust. § 219 ods. 3 CSP, a to v kontexte okolností tohto konkrétného prípadu (čo odvolací súd zrejme omylom nepostrehol). Ak odvolací súd prehodnotil svoj postoj vo

vzťahu k potrebe dokazovania (a zrejme i k spôsobu rozhodnutia), a teda následne mal za to, že pojednávanie už nebude potrebné vykonať, mal túto skutočnosť oznámiť stranám (resp. ich právnym zástupcom), alebo potom oznámiť im termín verejného vyhlásenia rozsudku. Je nepochybné, že strana sporu očakávala zo strany odvolacieho súdu predvolanie, namiesto čoho jej bolo doručené rozhodnutie.

22. Odvolací súd v danom prípade vykonal úkon vo vzťahu k verejnosti, vo vzťahu k samotnej strane bolo dodržanie práva na verejné vyhlásenie rozsudku iba iluzórne, pretože vzhľadom na vyššie popísané okolnosti strana sporu nemala možnosť zúčastniť sa na verejnom vyhlásení rozsudku. Išlo o prekvapivý postup odvolacieho súdu mimo rámca legitímnych očakávaní. Predmetný postup narušil princíp právnej istoty, zahŕňajúci prvok predvídateľnosti práva a jeho aplikácie.

23. Podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu k vade zmätočnosti dochádza tiež vtedy, keď odvolací súd v rozpore s § 219 ods. 3 CSP (predtým § 214 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku neupovedomí elektronickými prostriedkami účastníka, ktorý požiadal o také doručovanie písomností (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/227/2013, 7Cdo/192/2013 a 5Cdo/14/2018). Podľa najvyššieho súdu k vade zmätočnosti dochádza i vtedy, ak strana sporu nebola oboznámená o termíne verejného vyhlásenia rozsudku, pričom verejnemu vyhláseniu rozsudku predchádzal postup odvolacieho súdu smerujúci k pojednávaniu. Logicky potom strana sporu zameria svoju činnosť na prípravu na budúce pojednávanie, nie na sledovanie oznámenia termínu verejného vyhlásenia rozsudku.

24. Dovolacím súdom konštatovaná procesná vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť dovolania; zároveň je však tiež dôvodom, so zreteľom na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa pritom do 30. júna 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti znemožňujúcej strane realizáciu jej procesných oprávnení, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 4Cdo/263/2013, 5Cdo/241/2013, 6Cdo/591/2015, 7Cdo/212/2014, 8Cdo/137/2015) a na tom zotrúva rozhodovacia prax najvyššieho súdu aj po nadobudnutí účinnosti predpisov tvoriacich súčasť rekodifikácie slovenského civilného procesu (2Cdo/5/2018, 3Cdo/146/2018, 8Cdo/70/2017).

25. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami preto zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, majúce za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP) a vychádzajúc z toho, že tým, komu bolo namieste pričítať dovolaním vytýkanú vadu zmätočnosti, bol len odvolací súd.

26. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.